

בנין יעקב

פרשת תזריע

אמרים יקרים מפנינים נפלאים
לעודד הלבבות בימים המאירים
להבהיק עיניים ביהלום וספירים

תוכן הענינים

פרשת תזריע

- טעם סמיכות פרשת תזריע לפרשת שמיני.....ג
בגודל כח התפילה.....ז

אייר תשפ"א

© כל הזכויות שמורות

להערות אפשר לפנות לטל-פקס : 02-999-8201

או למייל : GMAIL.COM@3122131

ניתן להשיג הקונטרס

בירושלים : 053-31-53-661 050-41-75-336

בבית שמש : 052-76-30-720

כמו כן ניתן להשיג את סדרת הקונטרסים

בנין יעקב על המועדים

אלול - תשרי ♦ חנוכה ♦ שובבי"ם ♦ פורים - ד' פרשיות

חודש ניסן - חג הפסח - ספירת העומר ♦ שבועות ♦ בין המצרים

וכן בנין יעקב על התורה: בראשית ♦ שמות

פרשת תזריע

טעם סמיכות פרשת תזריע לפרשת שמני

כשרות המאכלים משפיעה על הוולדות

איתא באיגרת הרמב"ן, למה נסמכה פרשת מאכלות אסורות לפרשת אשה כי תזריע, ללמדך שאם ההורים לא מקפידים על כשרות המאכלים, ולא נוהרים מאכילת מאכלות אסורות, הרי הם גורמים בזה שבניהם ח"ו יהיו פגומים בטמטום הלב. ולכן הקדימה תורה והזהירה תחילה על איסור אכילת שקצים ורמשים נבלות וטרפות, להורות לנו שעל ידי זה יופגם הוולד הנולד ממנו על שטימא את עצמו וטימטם את לבו על ידי מאכלות אסורות[א].

הטעימה ממאכל שנאסר גרם לטימטום לב הילד

וסיפור נורא מסופר, שבזמנו של הרה"ק בעל התניא זיע"א, היה איש אשר שאחד מבניו היה קשי הבנה ולבו אטום בלימודו, בצר לו פנה אבי הילד אל הגאון רבי עקיבא אייגר זיע"א, ובקש את עצתו וברכתו, אמר לו הגאון ז"ל, שגדולי

(א) וכעין זה איתא בספר ש"ך על התורה (ריש הפרשה) הטעם שנסמכה פרשה זו לפרשת איסורי מאכלות, כיון שאלו המאכלות האמורים בפרשה הקודמת מולידים עיפוש והיזק

הפוסקים כותבים שמאכלות אסורות מטמטמים הלב מלקלוש דברי תורה, וכנראה שהילד נכשל בלא יודעים באכילת מאכלות אסורות, ולכן מתקשה הוא בלימודו.

לאור זאת התחיל האיש לחקור ולדרוש האִךְ יתכן כדבר הזה שבנו נכשל במאכל האסור, כי הרי בדרך כלל אוכל הילד רק ממה שמכינים בביתו, וביתו הרי מוחזק בתכלית הכשרות וההידורים. אמנם לאחר דרישה וחקירה עמוקה, נודע לו שהבן הלזה השתתף פעם באיזו חתונה, וטעם שם מעט בשר עוף. מיד נזדרז האב לחקור על כשרות הבשר שהגישו באותה השמחה, אך בעל האולם השיבו שלא היה שום שינוי בדרגת הכשרות, והשוחט הרגיל לשחוט אצלו שחט גם אז, והכל היה בתכלית הכשרות.

האב לא אמר נואש ופנה להציע חששו גם לפני השוחט, והלה נבהל מעצם השאלה, ואמר, אכן שחטתי בכשרות, אך לאחר זמן נודע לי שהחתונה היתה אסורה על פי דין תורה, מאחר והאשה ההיא התגרשה בגט שהרה"ק הבעל התניא פסלו, והוא אף הזהיר על השוחטים שלא ישחטו על החתונה הזו שום בהמה ועוף, וגזר אומר שאם ישחטו תהא שחיטתן נבילה^[ב], ואנכי לא ידעתי זאת רק לאחר זמן.

שבור ורצוץ שב האב אל הגרע"א שיוורה לבנו דרך תשובה ויברכו שיזכה להארת הלב בתורה, ואכן הגאון ז"ל הציע לו שהילד ילמוד תורה מתוך הדחק,

ומיני נגעים לולד, לכך הזהירה תורה "את זה תאכלו ואת זה לא תאכלו", כדי שיצא הולד מלובן ומזורז לעבודתו יתברך, כי זו היתה כוונת בריאת האדם, שנאמר (בראשית ב טו) "לעבדה ולשמרה" ודרשו חכמינו ז"ל (ראה זוהר ח"א כו.) 'לעבדה' זו מצות עשה 'ולשמרה' זו מצות לא תעשה, כי כל אותם מאכלות מולידים טמטום הלב ושכחת הבורא שנאמר (ויקרא יא, מג) "ואל תטמאו בהם ונטמתם בהם", ולכן נסמכה פרשה זו.

(ב) היא תשובה המובאה בבעל התניא סוף שו"ע שלו (יו"ד - ח"מ סימן ל"ט). שבה אוסר להשיא את האשה הנ"ל, ומסיים שם: ולגזור בכלל ובפרט בגזירת חכמים על השוחטים שלא ישחטו על החתונה ח"ו שום בהמה ועוף, ואם יעברו ח"ו תהא שחיטתן נבילה...

ואולי הקב"ה יסייע בידו לגלות את מוחו ולבו לתורה, וכך היה שנשלח לבדו לארץ ישראל ולאט לאט ראה פרי בעמל[ו].

הרי לנו עד כמה יכולה קדושת המאכלים להשפיע על נפש הילד, ועד כמה חובה עלינו לעשות משמרת למושמת שלא להכשל ח"ו במיני מאכלים שיש עליהם חשש נדנוד איסור, אשר יכולים ח"ו לגרום לטומטום הלב מלהבין דברי תורתנו הקדושה.

חובת הזהירות והשמירה בדיבורים שמוציא מפיו

ובדרך נוסף מצינו ביאור נפלא מהגאון רבי ישראל מסלנט זיע"א לבאר מדוע נסמכה פרשת 'תזריע', שרוב רובה עניני נגעים ומצורעים, לפרשת 'שמיני', שרוב רובה עניני מאכלות אסורות, משום שהנגעים באים בעיקר על עון לשון הרע, אך צא וראה בעוד שרוב בני אדם נוהרים באכילת מאכלות אסורות ובודקים בשבעה בדיקות שלא יבלעו חלילה תולעת קטנה, הרי מאידך גיסא אין הם נוהרים בכבודו של הזולת ואיש את רעהו חיים בלעו במלתעות הלשון הרע.

לפיכך הסמיכה תורה פרשת תזריע לפרשת שמיני, להורות ולומר לעם בני ישראל, שכשם שאתם נוהרים במאכלות אסורות ובכל מיני דקדוקים ושמירות, כך תזהרו בלשון אסורה לבל תצא מפיהם שום דיבור שיש בו חשש איסור לשון הרע ורכילות.

(ג) ובדרך אגב, מהוראתו של הגרעק"א נמצינו למדים, עד כמה גדולה ונשגבה מעלת הלומד תורה מתוך הדחק, שמלבד עוצם דרגתו היתירה בקיום מצות לימוד התורה ביגיעה, הרי סגולתה מרובה לטהר את הלב מכל טומטום וחלאה, ומאירה את העיניים לעבודת השי"ת.

'חסידים חסידים' מדוע אינכם חוקרים ודורשים איזה דיבורים אתם מוציאים מהפה

ובן מסופר (בספר נפלאות היהודי ע' כט) שפעם אחת הורה היהודי הק' זיע"א לתלמידו הרה"ק הרבי ר' בונם מפרשיסחא זיע"א, שיסע לדרך, ולא אמר לו על מה ולמה ומהו מטרת הנסיעה, מיד יצא הרבי ר' בונם לדרכו ולקח עמו איזה קבוצת חסידים, ויהי בהגיעם לכפר אחד והיו רוצים לאכול שמה אצל בעל הכפר, אמר להם בעל הבית שאין לו כעת מאכלי חלב רק בשר.

והרבי ר' בונם היה אז בחדר בפני עצמו, והחסידים היו הולכים וחוזרים בבית בעל הכפר, וכדרכם של חסידים התחילו חוקרים ודורשים מי הוא השוחט, ואם היתה הבהמה כשרה בלי סירכא, ואם המליחה היו כהוגן.

ויהי כדברם אל בעל הבית את כל הדברים האלה, נשמע להם קול מאיש אחד, שהיה יושב מאחורי התנור ובגדיו קרועים כדרך האורחים העוברים ושבים מעיר לעיר, וכשמעו שהחסידים חוקרים ודורשים בעניני הבשר, צעק האורח לעברם 'חסידים חסידים', מה שאתם נותנים לתוך הפה אתם חוקרים ודורשים מי הוא השוחט, והבשר האין הוכשרו, אבל מה שאתם מוציאים מהפה היינו הדיבורים היוצאים מהפה, אין אתם צריכים לשום שאלה.

וכאשר שמע הרה"ק הרבי ר' בונם בהחדר שלו את דברי האורח הנ"ל, חשב בדעתו שעל דבר זה שלח אותו היהודי הק', כדי ללמוד דבר מוסר זה מאיש הנ"ל, ותיכף חזר לביתו, והאורח הנ"ל היה אליהו זכור לטוב.

והשי"ת יהא בעזרנו שנוכל להשמר אנו וזרעינו מכל מכשול מאכלות אסורות, ויאר עינינו באור התורה כל הימים אמן.

בגודל כח התפילה

צריך להודיע צערו לרבים כדי שיבקשו עליו רחמים

בפרשתן (ויקרא יג מה) "והצרוע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וממא וממא יקרא". ודרשו חכמינו ז"ל (חולין עה). 'וממא ממא יקרא' - צריך להודיע צערו לרבים, ורבים מבקשים עליו רחמים, דהיינו, שצועקין ומכריזין שטמא הוא, כדי שרבים יבקשו עליו רחמים, וכמו כן כל מי שאירע בו דבר רע, צריך להודיע צערו לרבים, ורבים מבקשים עליו רחמים.

ועוד איתא שם בגמרא, דמהאי טעמא אילן שמשיר פירותיו סוקרו בסיקרא דהיינו שנותן בו צבע אדום, כי היכי דליחזייה אינשי, כדי שיראו ויבחינו אנשים בסימן זה, ויבינו שמחמת חוליו של האילן שמשיר פירותיו נתנו בו סימן זה, ויבקשו עליו רחמים.

אפילו תפילה קצרה חשובה עד מאוד ומקובלת לפני המקום

הנאון רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל היה רגיל להוכיח מוסר ולימוד נפלא ממאמר הגמרא הנ"ל, והיא הוראה לדורות וחיוק נורא עד כמה חשובה ומקובלת לפני המקום אפילו תפילה קצרה וארעית שהאדם מתפלל תוך כדי עיסוק והילכו.

דהנה הגע בעצמך והתבונן, באיזו מין תפילה עסקינן הכא, כי בוודאי לא יעלה על הדעת שהולכי דרכים הרואים אילן צבוע עומדת בשדה, שיעזבו את כל עסקיהם ויכנסו לבתי כנסיות להעתיר בתפילה ותחנונים ולקבוע תפילת רבים למען הצלחת האילן שנשרו פירותיו, ועל כרחק לא איירי הכא אלא בתפילה תמימה הפולטת מפי האדם תוך כדי הילכו בעת שצצה לנגד עיניו מראה האילן הנפסד, ועל ידי זה מתעורר לשאת תפילה קצרה למענו.

ואף על פי כן חשובה ומקובלת היא לפני המקום, עד שקבעו חכמינו ז"ל והורו כן למעשה שכל אשר יגיע אליו הפסד כמזין זה, מוטל עליו לפרסם צערו לרבים ויבקשו עליו רחמים, הוי אומר כי תפילת ישראל בכל אופן ובכל מצב ואף שהיא קצרה ונאמרת במהירות, חביבה היא עד מאוד, ומקובלת לפניו יתברך שמו.

לא ימנע מן התפילה אף אם אין ביכולתו לערוך תפילה ארוכה

ולדידן יאמר, שבכל עת שנקלע האדם לאיזו צער ומצוקה וכד', אין צורך לדחות את בקשתו ולהמתין דייקא לזמן של ישוב הדעת כדי להעתיר בתפילה ותחנונים לפעול ישועתו, [ובפרט שברוב הפעמים אין הזמן מוכשר להאריך בתפילה ברגעים כמזין אלו], אלא בכל עת ובאיזה מצב שרק נמצא, ישא תפילה חרישית מעומק הלב, כדבר איש אל רעהו, ויפרט לפניו בקשתו, ויבקש בתמימות ממלך שומע תפילה, שיוציאו מצרתו ויחיש ישועתו, ואפילו אם נקלע ח"ו למצב שאין ביכולתו אף לא להוציא הבקשה מפיו, בכל זאת יתחנן מעומק לבו במחשבה גרידא, כי הקב"ה יודע מחשבות, ורוצה להיטיב עם בריותיו, ועונה לקוראיו.

ירגיל עצמו להתפלל על אחינו בני ישראל הצריכים ישועה

וננוע הדבר גם לענין החיוב להיות נושא בעול עם חברו, שאם בא לאזניו איזו שמועה על אחד מישראל שצריך איזו ישועה או רפואה, או שראה איזו מודעה של בקשו רחמים וכדומה, לא יסתפק בפליטת אנחה ותו לא, אלא ירגיל את עצמו שתיכף ומיד באותו מעמד, ישא תפילה חרישית מעומק הלב שהשי"ת יושיעם מצרתם, וישלח רפואה לחולי עמו ישראל. ומצוה זו נוהגת בכל זמן ובכל מקום, ובמעט התבוננות יוכל האדם להרויח רוב זכויות במצוות שבין אדם לחבירו, מלבד הזכות הגדולה שעל ידי תפילתו הקצרה מביא את ישועה, כי אין שום תפילה חוזרת ריקם.

ובאמת הוראה זו אינה דייקא כאשר נצרך האדם לאיזו ישועה וכד', אלא בכל תהלוכות החיים בכל פרטיה, ואף כאשר בעז"ה הכל מתנהל אצלו על מי מנוחות, מה טוב ומה נעים שירגיל עצמו לשאת תפילה בינו לבין קונו, על כל דבר גדול וקטן, בין בדברים הנוגעים לעצמו או לבני ביתו, ואף בענין חינוך הילדים יתחנן אל ה' בכל עת מצוא שיתקנהו בעצה טובה מלפניו, ויורהו הדרך הנכונה לדעת את המעשה אשר יעשה, האיך לחנך את בניו באופן הראוי בכל פרטיה ודקדוקיה.

חובת האדם להתפלל בכל עת מצוא על הצלחתו והצלחת בני ביתו

והלוא ידוע ומפורסם מפי ספרים וסופרים, החוב והזכות המוטלת על כל אחד ואחד, להתפלל ולעורר רחמים תמידין כסדרן עליו ועל בני ביתו בכל עת מצוא, שיצליחו בכל עניניהם, ושילכו בדרך התורה ולא יסמו ימין ושמאל מדרך המסורה, וכמו שכתב החיי אדם [הביאו המשנה ברורה בסימן קכב סק"ח] נכון וראוי לכל אדם להתפלל בכל יום ביחוד על צרכיו ופרנסתו, ושלא ימוש התורה מפיו ומפי זרעו וזרע זרעו, ושיהיו כל יוצאי חלציו עובדי ה' באמת, ושלא ימצא ח"ו פסול בזרעו, וכל מה שיודע בלבו שצריך לו, ואם אינו יודע לדבר צחות בלשון הקודש יאמרנה אף בלשון אשכנז רק שיהיה מקירות לבו.

תמיד תהיה שגורה בפי ההורים להתפלל על זרעם שיאירו בתורה

וביותר יגדל החיוב לקבוע תפילה להצלחת צאצאיו כמבואר בשל"ה הק' (שער האותיות אות דל"ת - דרך ארץ): ותמיד תהיה תפילה שגורה בפי אב ואם, להתפלל על זרעם, שיהיו לומדי תורה, וצדיקים, ובעלי מדות טובות, ויכוין במאד על זה בברכת התורה - 'ונהיה אנחנו וצאצאינו' כו', וכן בברכת אהבה רבה - 'אבינו אב הרחמן המרחם רחם עלינו ותן בלבנו' כו', יחשוב גם כן על זרעו וזרע

זרעו עד עולם. וכן כשאומר 'למען לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה', בכל מקומות כאלה יעשה תפלתו קבע, בכל לבבו ובכל נפשו.

ובן איתא בילקוט (שמעוני ח"ב רמז תשכ"ט) בפסוק (תהלים לו, ג) "בטח בה" וגו', זה לשונו: תנא דבי אליהו, מעשה בכהן אחד שהיה ירא שמים בסתר, והיו לו עשרה בנים מאשה אחת, ששה זכרים וארבע נקבות, ובכל יום היה מתפלל ומשתטח ומלחך עפר בלשונו, כדי שלא יבוא אחד מהם לידי עבירה ולא לידי דבר מכוער. אמרו, לא יצאת אותה שנה שלמה, עד שבא עזרא והעלה הקדוש ברוך הוא את ישראל מבלב, והעלה אותו כהן, ולא נכנס אותו הכהן לעולמו, עד שראה כהנים גדולים ופרחי כהונה מבניו ובני בניו עד חמישים שנה, ואחר כך נכנס לעולמו, ועליו הוא אומר (תהלים לו, ג) 'בטח בה' ועשה טוב' כו', (עכ"ל הילקוט).

לא ידחה את הבקשות לזמן שיתפנה מכל עסקיו

ופשוט וברור שאם ימתין האדם וידחה תפילתו לזמן שיתפנה מכל עסקיו, ויקדיש זמן לבקשות אלו רק בעת שיהיה מיושב בדעתו וזמנו פנוי, יתכן שבסוף לא יעלה הדבר בידו ולא ימצא הזמן המתאים לכך, ותפילה על צאצאיו מה תהא עליה, וכעין המובא בשם הרה"ק מקאצק זיע"א על מאמר התנא (אבות פ"ב מ"ד) 'אל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה', היינו שמא אתה איש של 'לא תפנה', כי נשלחת לזה העולם שתלמוד דייקא בזמן שאינך פנוי.

עצה טובה שירגיל עצמו להתחנן אל בוראו בכל עת על כל הנצרך לו

על כן העצה היעוצה שיתפוס האדם בדרך הקצרה, ויקיים בתמימות דברי הקדמונים שהורו לנו את הדרך אשר נעשה, כאמרם 'ותמיד תהיה תפלה שגורה בפי אב ואם להתפלל על זרעם' וכו', הן רב הן מעט, בין בשבתו בביתו או בלכתו בדרך, תמיד יהיה רגיל על לשונו להתחנן לפני בוראו על כל הנצרך

לו ברוחניות ובגשמיות, כי כביכול הקב"ה מתאווה לתפילות עמו ישראל, ומאזין תחינה, ועונה לעמו ישראל בעת שוועם אליו.

וכבר המליצו הצדיקים שהקב"ה שומע תפילת כל 'פה', דהיינו אפילו תפילה הבאה מאדם שפל מאוד מלשון 'פע' שהוא מלוכלך ומבוזה מחמת חטאיו, אף על פי כן הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו שומע צעקתו ומוציאו מרחקו.

עיקר התפילה מדאורייתא יוצאים בבקשה אחת

והוכחה נוספת על גודל מעלת התפילה על אף שהיא קצרה ונאמרת רק בינו לבין קונו, מצינו מדברי הפוסקים, שהורו להלכה שאשה המטופלת בילדיה ואין באפשרותה להתפלל את כל סדר התפילה המתוקנת על ידי אנשי כנסת הגדולה, יכולה לצאת ידי חובתה באיזו תחינה ובקשה שתאמר בבוקר בקומה משנתה, ובבקשה אחת יוצאת ידי חובת מצות תפילה מדאורייתא, כי כל סדר התפילה אינו אלא מדרבנן, ועל כן הקילו אצלה לצאת מצות תפילה בתפילה קצרה.

הנה נמצינו למדים עד כמה גדול כחה של תפילה על אף שנאמרת בקצרה ואינה אלא בקשה אחת ויחידה, בכל זאת יוצאין בזה חובת תפילה ומנעת עד כסא הכבוד.

ויה"ר מלפני אבינו שבשמים שאכן נזכה להכיר נכון במעלת התפילה, ועל ידי זה להיות דבקים בו יתברך בכל עת, ויאזין שוועתינו וימלא כל משאלותינו לטובה אמן.

